

Waar iedereen bij sloop en bouw tegenaan loopt is de vraag: wat is duurzaamheid en hoe geven we circulariteit gestalte? Zo ook de gemeente Nijkerk toen zij twee zwembaden wilde slopen. **Buro Boot** onderzocht voor hen de mogelijkheden en was vanaf het begin bij het proces betrokken.

Nieuw slopen in de praktijk

AUTEUR: **KATJA VAN ROOSMALEN**

De twee oude zwembaden, een in Nijkerk en een in Hoevelaken, zijn inmiddels afgebroken en badgasten kunnen sinds eind mei terecht in het nieuwe Jaap van der Krol Bad. Wethouder Dijksterhuis: "Ons college van B en W zet zich in voor een duurzame, toekomstbestendige gemeente Nijkerk. In het coalitieakkoord geven wij aan dat onze ambities op het gebied van duurzaamheid groot zijn."

“Dat de prijs concurrerend was komt mede omdat aannemers een groeiende vraag naar circulair slopen zien en referentieprojecten nodig hebben om voor overheidsopdrachten in aanmerking te komen

Met het besef dat grondstoffen eindig zijn, vinden we het belangrijk om kansen te pakken die leiden naar circulaire productieprocessen: het gebruik van energie die onuitputtelijk is zoals bijvoorbeeld zonne-energie, maar ook het benutten van reststoffen wordt steeds belangrijker. Het circulair slopen is een mooi voorbeeld van duurzaam ondernemen; materialen worden niet weggegooid, maar hergebruikt in nieuwe projecten. Ambities moet je niet alleen op papier zetten, maar ook in de praktijk laten zien. Het slopen van de twee zwembaden op circulaire wijze is een voorbeeld waarbij we inzetten op het zo hoogwaardig mogelijk hergebruiken van vrijkomende materiaalstromen. Om dit te bewerkstelligen is gebruikgemaakt van marktplaatsen zoals www.insert.nl.”

Materiaalstromen

“Vanuit een puur technische benadering is duurzaam slopen niet moeilijk. Echter, vraag en aanbod op elkaar laten aansluiten is een grote uitdaging”, vult Ralph van Rees van Buro BOOT aan. De vraag die de gemeente hem in eerste instantie stelde, ‘wat is de norm voor duurzaam slopen?’, geeft al aan hoe lastig het is voor opdrachtgevers om een goede uitvraag te formuleren en dat zij daar handvatten bij nodig hebben. “Daarom hebben we eerst samen de definitie bepaald. Daaruit kwam dat Nijkerk met name streefde naar hergebruik van materialen én ernaar streefde deze in de directe omgeving opnieuw te gebruiken.” De ervaring van Buro BOOT leert dat bepaalde materiaalstromen eenvoudig hun weg in de circulaire economie vinden, maar dat dat niet overal voor geldt. “Staal, hout en bestratingsmaterialen zijn vaak een-op-een her te gebruiken. Er zijn zelfs materialen waar op dit moment een enorme vraag naar is, denk aan systeemwanden, hout en kabelgoten. Voor andere materialen zal het lastiger zijn een afzetmarkt te vinden.”

Toch verwacht hij dat 90 procent van de materialen straks een nieuwe bestemming krijgt. “Grote stromen bouw- en sloopafval worden veroorzaakt door de sloopmethodiek van de

sloper”, die gericht is op het halen van een hoge productie, is zijn mening. Al erkent hij ook dat het creëren van schone stromen niet altijd eenvoudig is. “De meeste gebouwen zijn in een tijd gebouwd toen er nog niet gekeken werd naar het einde van de levensduur. Veel materialen – denk bijvoorbeeld aan isolatiematerialen – zijn daardoor niet herbruikbaar. Maar ook hiervoor geldt: voorkom downcycling. Er zijn verwerkers die bijvoorbeeld glaswol kunnen recycleren.”

Andere werkwijze

Doordat veel materialen niet aan de huidige eisen voldoen, is het ‘statiegeld’ beperkt. Desondanks waren de extra kosten voor de circulaire sloop van de zwembaden in Hoevelaken en Nijkerk te overzien. Van Rees: “Eigenlijk zou het ongeveer 20 procent hoger moeten zijn dan traditioneel slopen, afhankelijk van het gebouw en het bouwjaar. Dat de prijs concurrerend was komt mede omdat aannemers een groeiende vraag naar circulair slopen zien en referentieprojecten nodig hebben om voor overheidsopdrachten in aanmerking te komen.”

“Circulair slopen is (nu nog) kostbaarder en tijdrovender, zowel wat betreft aanbesteding als uitvoering. Maar, we zagen ook de kansen die deze werkwijze met zich meebrengt”, vult Dijksterhuis aan. “Zo moet er meer handmatig verwijderd worden en daardoor ontstonden mogelijkheden en arbeidsplaatsen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast kun je als gemeente, door projecten goed op elkaar af te stemmen, het uitkomend betongranulaat meteen zelf weer als ‘groen beton’ in eigen projecten toepassen. Hiermee geven we optimaal invulling aan het betonconvenant van de acht Veluwe gemeenten.” De benadering van circulair slopen past heel goed bij de Nijkerkse ambitie voor duurzaam bouwen en duurzaam ondernemen. Wethouder Dijksterhuis: “Als gemeente vertolken we een voorbeeldfunctie. We moeten zelf ook de daad bij het woord voegen. Of deze manier van circulair slopen ook de standaard wordt in Nijkerk, valt nu nog niet te zeggen. We gaan eerst de huidige projecten evalueren.”